

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	de drept
1.3 Departamentul	de drept public
1.4 Domeniul de studii	drept
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Drept privat al Uniunii Europene (în limba maghiară)

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	<i>Dreptul inteligenței artificiale</i> <i>Mesterséges intelligencia joga</i>						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. dr. Nimród MIKE						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. dr. Nimród MIKE						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	1/2	2.6. Tipul de evaluare	Examen scris	2.7 Regimul disciplinei	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					3
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					3
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					2
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual		56			
3.8 Total ore pe semestru		42			
3.9 Numărul de credite		6			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	•
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	•

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	• Aplicarea terminologiei juridice și tehnice asociate tehnologiilor de inteligență artificială. • Oferirea unei baze solide de cunoștințe despre tehnologiile de inteligență artificială și provocările juridice aferente. • Evaluarea provocărilor juridice în contractele comerciale pentru sisteme de inteligență artificială și gestionarea riscurilor asociate proprietății intelectuale. • Analiza comparativă a reglementărilor privind inteligența artificială la nivel global, cu un accent pe Uniunea Europeană. • <i>A mesterséges intelligencia technológiához kapcsolódó jogi és technikai terminológia alkalmazása.</i> • <i>Szilárd tudásbázis biztosítása a mesterséges intelligencia technológiáiról és az ezekhez kapcsolódó jogi kihívásokról.</i> • <i>A mesterséges intelligencia rendszerekkel kapcsolatos kereskedelmi szerződések jogi kihívásainak értékelése és a szellemi tulajdonhoz kapcsolódó kockázatok kezelése.</i> • <i>A mesterséges intelligenciára vonatkozó szabályozások globális összehasonlító elemzése, különös tekintettel az Európai Unióra.</i>
Competențe transversale	• Dezvoltarea abilităților de analiză critică. • Dezvoltarea raționamentului juridic. • Înțelegerea rolului explicabilității algoritmilor în conformitate cu cerințele legale. • <i>A kritikai elemzőképességek fejlesztése.</i> • <i>A jogi érvelési készségek fejlesztése.</i> • <i>Az algoritmusok magyarázhatóságának szerepének megértése a jogi követelményeknek megfelelően.</i>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Obiectivul general al disciplinei „Dreptul Inteligenței Artificiale” este de a oferi studenților o înțelegere solidă și cuprinzătoare a interacțiunilor dintre tehnologiile de inteligență artificială și cadrul juridic actual. Cursul se concentrează pe dezvoltarea unei baze de cunoștințe esențiale referitoare la inteligența artificială și machine learning, precum și pe aspectele juridice cruciale, cum ar fi protecția datelor, explicabilitatea algoritmilor și problemele juridice specifice Uniunii Europene, inclusiv reglementările majore în domeniul inteligenței artificiale. • <i>A „Mesterséges Intelligencia Joga” tantárgy általános célja, hogy a hallgatók számára szilárd és átfogó megértést nyújtson a mesterséges intelligencia technológiái és a jelenlegi jogi keret közötti kölcsönhatásokról. A kurzus a mesterséges intelligencia és a gépi tanulás alapvető ismereteinek fejlesztésére összpontosít, valamint a kulcsfontosságú jogi kérdésekre, mint például az adatvédelem, az algoritmusok magyarázhatósága, és az Európai Unióban specifikus jogi problémák, beleértve a mesterséges intelligenciával kapcsolatos fontosabb szabályozásokat.</i>
---------------------------------------	---

7.2 Obiectivele specifice	• Să ofere studenților o înțelegere aprofundată a conceptelor de bază ale inteligenței artificiale și machine learning, inclusiv utilizările și implicațiile acestora în contextul juridic. • Să dezvolte abilități de interpretare a termenilor și conceptelor juridice relevante pentru profesioniștii din domeniul dreptului în relație cu tehnologiile de inteligență artificială. • Să analizeze importanța explicabilității algoritmilor de inteligență artificială și cadrul legal care reglementează transparența și responsabilitatea acestor sisteme. • Să examineze în detaliu principalele reglementări juridice europene în domeniul inteligenței artificiale, inclusiv Actul UE privind Inteligența Artificială (Regulamentul (UE) 2024/1689), Actul privind Serviciile Digitale (Regulamentul (UE) 2022/2065), Directiva privind Răspunderea pentru Produse (Directiva 85/374/CEE), și alte directive și reglementări relevante. • Să pregătească studenții să aplice cunoștințele acumulate în evaluarea și gestionarea problemelor juridice legate de utilizarea inteligenței artificiale în practică. • <i>A hallgatók számára mélyreható megértést biztosítani a mesterséges intelligencia és a gépi tanulás alapvető fogalmairól, beleértve azok alkalmazásait és jogi vonatkozásait.</i> • <i>Fejleszteni a hallgatók képességeit a mesterséges intelligencia technológiáival kapcsolatos jogi kifejezések és fogalmak értelmezésében, különösen a jogászok számára releváns módon.</i> • <i>Elemzni a mesterséges intelligencia algoritmusainak magyarázhatóságának fontosságát, valamint az átláthatóságot és felelősséget szabályozó jogi kereteket.</i> • <i>Részletesen megvizsgálni a mesterséges intelligencia területére vonatkozó főbb európai jogi szabályozásokat, beleértve az EU Mesterséges Intelligencia Rendeletét (2024/1689/EU), a Digitális Szolgáltatások Rendeletét (2022/2065/EU), a Termékfelelősségi Irányelvet (85/374/EGK), és más releváns irányelveket és rendeleteket.</i> • <i>Felkészíteni a hallgatókat arra, hogy az elsajátított ismereteket alkalmazzák a mesterséges intelligencia használatával kapcsolatos jogi problémák értékelésében és kezelésében.</i>
---------------------------	---

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Săptămâna 1: Introducere în inteligența artificială, machine learning și metodologia IRAC • Definiții și terminologie esențială • Prezentarea metodologiei IRAC (Issue, Rule, Application, Conclusion) și legătura cu analiza juridică a problemelor legate de inteligența artificială • Introducere în aplicațiile machine learning și inteligența artificială în domeniul juridic <i>1. hét: Bevezetés a mesterséges intelligenciába, gépi tanulásba és az IRAC módszertanba</i> • <i>Alapvető definíciók és terminológia</i>	Curs interactiv Suport powerpoint	

• <i>Az IRAC módszertan (Issue, Rule, Application, Conclusion) bemutatása és kapcsolat a mesterséges intelligenciához kapcsolódó jogi problémák elemzésével</i> • <i>Bevezetés a gépi tanulás és a mesterséges intelligencia jogi alkalmazásaiba</i>		
Săptămâna 2: Noțiuni fundamentale în inteligența artificială și machine learning • Rețele neuronale și deep learning • Procesul de dezvoltare a algoritmilor de machine learning • Criterii pentru evaluarea și selectarea algoritmilor de inteligență artificială • Corelarea metodologiei IRAC cu noțiunile tehnice esențiale <i>2. hét: Alapvető fogalmak a mesterséges intelligenciában és gépi tanulásban</i> • <i>Neurális hálók és mélytanulás</i> • <i>A gépi tanulási algoritmusok fejlesztésének folyamata</i> • <i>A mesterséges intelligencia algoritmusainak értékelési és kiválasztási kritériumai</i> • <i>Az IRAC módszertan összefüggései az alapvető technikai fogalmakkal</i>	Curs interactiv Suport powerpoint	
Săptămâna 3: Glosar de termeni pentru profesioniștii din domeniul juridic • Termeni și concepte de bază în inteligența artificială • Aplicarea termenilor în analiza juridică • Studii de caz pe aplicarea terminologiei în contracte și evaluări juridice <i>3. hét: Szójegyzék jogi szakemberek számára</i> • <i>Alapvető fogalmak és kifejezések a mesterséges intelligenciában</i> • <i>A kifejezések alkalmazása a jogi elemzésben</i> • <i>Esettanulmányok a terminológia alkalmazásáról szerződésekben és jogi értékelésekben</i>	Curs interactiv Suport powerpoint	
Săptămâna 4: Explicabilitatea sistemelor de inteligență artificială • Conceptul de explicabilitate în inteligența artificială • Importanța explicabilității pentru conformitatea legală • Tehnici și cadre juridice pentru explicabilitatea sistemelor de inteligență artificială <i>4. hét: A mesterséges intelligencia rendszereinek magyarázhatósága</i> • <i>A magyarázhatóság fogalma a mesterséges intelligenciában</i> • <i>A magyarázhatóság fontossága a jogi megfelelés szempontjából</i> • <i>Technikák és jogi keretek a mesterséges intelligencia rendszerek magyarázhatóságához</i>	Curs interactiv Suport powerpoint	

Săptămâna 5: Actul UE privind Inteligența Artificială (Regulamentul (UE) 2024/1689) – Introducere și clasificare - Contextul legislativ și obiectivele Actului UE privind Inteligența Artificială (IA) - Clasificarea sistemelor IA în funcție de riscuri: interzise, de risc ridicat, limitat și minim - Consecințele juridice pentru fiecare categorie de risc 5. hét: Az EU Mesterséges Intelligencia Törvénye (2024/1689/EU rendelet) – Bevezetés és osztályozás - A mesterséges intelligenciáról szóló EU törvény jogi háttere és céljai - Az MI rendszerek osztályozása kockázatok szerint: tiltott, magas kockázatú, korlátozott és minimális kockázat - A jogi következmények minden kockázati kategóriára	Curs interactiv Suport powerpoint	
Săptămâna 6: Actul UE privind Inteligența Artificială (Regulamentul (UE) 2024/1689) – Obligațiile și conformitatea - Obligațiile furnizorilor, distribuitorilor și utilizatorilor de sisteme IA - Cadrul de conformitate pentru sistemele de inteligență artificială de risc ridicat - Rolul și importanța cadrelor de testare reglementate ("regulatory sandboxes") în dezvoltarea și testarea sistemelor de inteligență artificială 6. hét: Az EU Mesterséges Intelligencia Törvénye (2024/1689/EU rendelet) – Kötelezettségek és megfelelés - A mesterséges intelligencia rendszerek szolgáltatóinak, forgalmazóinak és felhasználóinak kötelezettségei - A magas kockázatú mesterséges intelligencia rendszerek megfeleléségi keretei - A szabályozott tesztkörnyezetek („regulatory sandboxes”) szerepe és fontossága a mesterséges intelligencia rendszerek fejlesztésében és tesztelésében	Curs interactiv Suport powerpoint	
Săptămâna 7: Actul UE privind Inteligența Artificială (Regulamentul (UE) 2024/1689) – Aplicare și sancțiuni - Măsuri de aplicare și sancțiuni pentru neconformitate - Analiza modului în care legislația afectează dezvoltatorii și utilizatorii din diverse industrii - Studii de caz pe aplicarea Actului în Uniunea Europeană 7. hét: Az EU Mesterséges Intelligencia Törvénye (2024/1689/EU rendelet) – Végrehajtás és szankciók - Végrehajtási intézkedések és szankciók a nem megfelelés esetén - Annak elemzése, hogy a jogszabály miként érinti a fejlesztőket és felhasználókat különböző iparágakban	Curs interactiv Suport powerpoint	

• <i>Esettanulmányok a törvény alkalmazásáról az Európai Unióban</i>		
Săptămâna 8: Reglementările europene conexe • Actul privind Serviciile Digitale (Digital Services Act - DSA): Regulamentul (UE) 2022/2065, care stabilește un cadru pentru un internet mai sigur și reglementează furnizarea de servicii digitale. • Directiva privind Răspunderea pentru Produse (Product Liability Directive): Directiva 85/374/CEE, care reglementează răspunderea producătorilor pentru produsele defectuoase. • Directiva privind Răspunderea pentru Inteligența Artificială (AI Liability Directive): Propunerea de Directivă COM/2022/496 final, care introduce reguli pentru răspunderea specifică în cazurile care implică sistemele de inteligență artificială. • Directiva privind echipamentele tehnice (Machinery Directive): Directiva 2006/42/CE, care stabilește cerințele esențiale de siguranță pentru mașini, inclusiv cele care utilizează tehnologii de inteligență artificială. • Directiva privind Siguranța Generală a Produselor (General Product Safety Directive): Directiva 2001/95/CE, care reglementează siguranța produselor puse la dispoziția consumatorilor. • Actul privind Datele (Data Act): Propunerea de Regulament COM/2022/68 final, care stabilește reguli pentru accesul și utilizarea datelor generate de utilizatorii de produse conectate și servicii aferente. • Actul privind Guvernanța Datelor (Data Governance Act): Regulamentul (UE) 2022/868, care stabilește un cadru pentru guvernanța datelor și facilitează schimbul de date între sectoare și state membre în Uniunea Europeană. 8. hét: Kapcsolódó európai szabályozások • <i>Digitális Szolgáltatások Törvénye (Digital Services Act - DSA):</i> 2022/2065/EU rendelet, amely biztonságosabb internetet hoz létre és szabályozza a digitális szolgáltatások nyújtását. • <i>Termékfelelősségi Irányelv:</i> 85/374/EGK irányelv, amely szabályozza a gyártók felelősségét a hibás termékekért. • <i>Mesterséges Intelligencia Felelősségi Irányelv (AI Liability Directive):</i> COM/2022/496 végleges irányelvjavaslat, amely speciális felelősségi szabályokat vezet be a mesterséges intelligencia rendszereket érintő esetekre. • <i>Gépek Irányelv (Machinery Directive):</i> 2006/42/EK irányelv, amely meghatározza a gépek biztonsági követelményeit, beleértve azokat is, amelyek mesterséges intelligencia technológiát használnak. • <i>Általános Termékbiztonsági Irányelv (General Product Safety Directive):</i> 2001/95/EK irányelv, amely szabályozza a fogyasztóknak szánt termékek biztonságát. • <i>Adattörvény (Data Act):</i> COM/2022/68 végleges rendeletjavaslat, amely szabályokat állít fel a felhasználók által generált adatok	Curs interactiv Suport powerpoint	

<i>hozzáférésére és felhasználására a csatlakoztatott termékek és kapcsolódó szolgáltatások esetében.</i> • <i>Adatkormányzási Törvény (Data Governance Act): 2022/868/EU rendelet, amely szabályozza az adatirányítást és elősegíti az adatok megosztását az ágazatok és az EU tagállamai között.</i>		
Săptămâna 9: Probleme juridice în protecția datelor și confidențialitatea în inteligența artificială • Impactul Regulamentului General privind Protecția Datelor (GDPR) asupra utilizării sistemelor de inteligență artificială. • Drepturile utilizatorilor și responsabilitățile operatorilor de date. • Tehnologii de îmbunătățire a confidențialității (PETs) în sistemele de inteligență artificială. <i>9. hét: Jogi problémák az adatvédelemben és a titoktartásban a mesterséges intelligencia rendszereknél</i> • <i>Az Általános Adatvédelmi Rendelet (GDPR) hatása a mesterséges intelligencia rendszerek használatára.</i> • <i>A felhasználók jogai és az adatkezelők felelősségei.</i> • <i>Adatvédelmi technológiák (PET-ek) a mesterséges intelligencia rendszerekben.</i>	Curs interactiv Suport powerpoint	
Săptămâna 10: Drepturile de proprietate intelectuală în inteligența artificială • Protecția datelor folosite pentru training pentru crearea sistemelor de inteligență artificială. • Proprietatea intelectuală asupra rezultatelor generate de astfel de sisteme. • Impactul asupra legislației drepturilor de autor și proprietății intelectuale. <i>10. hét: Szellemi tulajdonjogok a mesterséges intelligenciában</i> • <i>A mesterséges intelligencia rendszerek létrehozásához használt tréningadatok védelme.</i> • <i>Szellemi tulajdon a mesterséges intelligencia rendszerek által generált eredmények felett.</i> • <i>Hatás a szerzői jogi és szellemi tulajdonjogi jogszabályokra.</i>	Curs interactiv Suport powerpoint	
Săptămâna 11: ChatGPT și problemele juridice ale sistemelor generative de inteligență artificială • Provocările juridice ale sistemelor generative precum ChatGPT. • Drepturile de proprietate intelectuală asupra conținutului generat de un astfel de sistem. • Reglementările privind utilizarea sistemelor generative de inteligență artificială în cadrul GDPR și legislația specifică.	Curs interactiv Suport powerpoint	

11. hét: ChatGPT és a generatív mesterséges intelligencia rendszerek jogi kérdései • A generatív rendszerek, például a ChatGPT jogi kihívásai. • Szellemi tulajdonjogok a generatív rendszerek által létrehozott tartalmak felett. • A generatív mesterséges intelligencia rendszerek használatának szabályozása a GDPR és a specifikus jogszabályok keretében.		
Săptămâna 12: Prompt engineering juridic în contextul inteligenței artificiale • Conceptul de "prompt engineering" și aplicațiile sale juridice • Optimizarea interacțiunilor cu sistemele generative pentru obținerea rezultatelor conforme legal • Studii de caz și aplicații practice în redactarea de prompturi eficiente și legale 12. hét: Jogi prompt engineering a mesterséges intelligencia kontextusában • A „prompt engineering” fogalma és jogi alkalmazásai • Interakciók optimalizálása generatív rendszerekkel a jogilag megfelelő eredmények eléréséhez • Esettanulmányok és gyakorlati alkalmazások hatékony és jogszerű promptok megfogalmazásában	Curs interactiv Suport powerpoint	
Săptămâna 13: Analiză comparativă a reglementărilor privind inteligența artificială • Diferențele dintre reglementările din Statele Unite și China comparativ cu Uniunea Europeană • Tendințe globale în reglementarea inteligenței artificiale 13. hét: A mesterséges intelligenciára vonatkozó szabályozások összehasonlító elemzése • Az Egyesült Államok és Kína szabályozásainak különbségei az Európai Unióhoz képest • Globális tendenciák a mesterséges intelligencia szabályozásában	Curs interactiv Suport powerpoint	
Săptămâna 14: Concluzii și perspective viitoare • Sinteză a principalelor subiecte discutate pe parcursul cursului • Discuții finale și pregătire pentru evaluare 14. hét: Következtetések és jövőbeli kilátások • A kurzus során megvitattott főbb témák összegzése • Záróbeszélések és felkészülés az értékelésre	Curs interactiv Suport powerpoint	
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Temele enumerate la conținuturile de curs cu abordarea jurisprudenței clasice relevante, respectiv trecerea în revistă a jurisprudenței actuale mai	• Prelegeri	

importante pe baza comunicatelor de presă ale Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE).	• Studii de caz și analiză a reglementărilor actuale • Ateliere interactive de dezbatere pe teme juridice • Analiza documentelor și jurisprudenței relevante din Uniunea Europeană și alte jurisdicții.	
---	---	--

Bibliografie:

■ Cărți

- Stuart RUSSELL și Peter NORVIG: *Artificial Intelligence: A Modern Approach*, 4th Edition, Pearson, 2020.
- Thomas WISCHMEYER și Timo RADEMACHER (eds.), *Regulating Artificial Intelligence*, Springer, 2020.
- Zsolt ZÓDI, *Platformjog*, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2023, Budapest.

■ Articole

- Lilian EDWARDS și Michael VEALE, *Enslaving the Algorithm: From a 'Right to an Explanation' to a 'Right to Better Decisions'?*, IEEE Security & Privacy, Vol. 16, Nr. 3, 2018, pp. 46-54.
- Mireille HILDEBRANDT, *Law as Computation in the Era of Artificial Legal Intelligence: Speaking Law to the Power of Statistics*, University of Toronto Law Journal, Vol. 68, Nr. S1, 2018, pp. 12-35.
- Sandra WACHTER, Brent MITTELSTADT și Luciano FLORIDI, *Why a Right to Explanation of Automated Decision-Making Does Not Exist in the General Data Protection Regulation*, International Data Privacy Law, Vol. 7, Nr. 2, 2017, pp. 76-99.
- Michael VEALE și Frederik ZUIDERVEEN BORGESIU, *Demystifying the Draft EU Artificial Intelligence Act*, Computer Law Review International, Vol. 22, Nr. 4, 2021, pp. 97-102.
- Maja BRKAN, *AI-Supported Decision-Making under the General Data Protection Regulation*, Cambridge Law Journal, Vol. 78, Nr. 1, 2019, pp. 98-123.

■ Legi

- Regulamentul (UE) 2024/1689 privind Inteligența Artificială (EU AI Act)
- Regulamentul (UE) 2022/2065 privind Serviciile Digitale (Digital Services Act)
- Directiva 85/374/CEE privind răspunderea pentru produse (Product Liability Directive)
- Propunerea de Directivă COM/2022/496 privind răspunderea pentru inteligența artificială (AI Liability Directive)
- Directiva 2006/42/CE privind mașinile (Machinery Directive)
- Regulamentul (UE) 2022/868 privind guvernanta datelor (Data Governance Act)
- Propunerea de Regulament COM/2022/68 privind actul privind datele (Data Act)

■ Jurisprudență

- C-634/21, SCHUFA Holding AG v NW, ECLI:EU:C:2023:957
- C-40/17, Fashion ID GmbH & Co. KG v Verbraucherzentrale NRW eV, ECLI:EU:C:2019:629
- C-61/19, Orange Romania SA v ANSPDCP, ECLI:EU:C:2020:901
- C-446/12, Willems v Minister of Justice and Security, ECLI:EU:C:2015:238

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

-

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs			
10.5 Seminar/laborator			
10.6 Standard minim de performanță			
Obținerea calificativului 5 la examen scris.			

Data completării

19.10.2024

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament

.....

Semnătura directorului de departament

.....